

RIIGIEELARVELISE ERALDISE KASUTAMISE ARUANNE LEPINGULE nr 1/80-08

1. Üldandmed

- 1) lepingu number; 1/80-08
- 2) projekti nimetus; „Ära koba pimeduses – inimkaubandusalased arutelud noortega“
- 3) toetuse saaja; MTÜ Living for Tomorrow
- 4) toetuse suurus; 84 000
- 5) omafinantseering; puudub
- 6) kaasfinantseering (eelarve täitmise aruandes märkida ka kaasfinantseerijad ja nendelt saadud toetuse suurus); 42 600 (27 600 Sotsiaalministeerium – administratiivkulud ja 15 000 Sotsiaalministeeriumi Hasartmängumaksu Nõukogu – trükised)
- 7) koostööpartnerid;
- 8) aruande esitamise kuupäev; 12.01.2009
- 9) aruandlus (vahearuanne/lõpparuanne).

2. Tegevusaruanne

- 1) kaasatud sihtrühma suurus, tegevuse maht tundides;

Projekti jooksul kohtusime 97 erikooli ja lastekodu noorega ning 32 täiskasvanuga, kokku 129 inimesega. Iga grupiga tegelesime kokku 1,5-2 tundi. Projektis osales kokku 9 erinevat asutust, kahjuks olid kaks lastekodu Voka Lastekodu Ida-Virumaal ja Vääna laste- ja noortekodu, projekti elluviimise käigus lõpetanud oma tegevuse. Kuid selle asemele võtsime asemele kaks teist lastekodu: Kohtla-Nõmme Lastekodu ja Tallinna Lastekodu Mustamäe Keskuse.

Planeeritud oli külastada järgmisi asutusi:

- 1) Ida Virumaal: Kohtla-Järve Lastekodu, Narva Lastekodu ja Voka Lastekodu - **LASTEKODU SULETI!** Selle asemel võtsime Kohtla-Nõmme Lastekodu
- 2) Harjumaa laste- ja noortekodud: Keila SOS noortekodu, Vääna Laste- ja Noortekodu - **NOORTEKODU SULETI!** Selle asemel võtsime Tallinna Lastekodu Mustamäe keskuse ja Haiba Lastekodu
- 3) Erikoolid: Kaagvere erikool (tütarlastele), Puiatu erikool (poistele) - **Kuna Puiatu Erikool näitas üles ülimat passiivsust, siis viisime oma programmi läbi nende asemel Põhja Politseiosakonna poolt organiseeritud üritusel „Elav raamatukogu“, milles osalesid alaealiste komisjoniga kokkupuutunud noored ja Tapa erikool.**

Kõigi asutustega võtsime algselt kontakti maili teel, millele tuli vastus vaid ühelt lastekodult ja see oli Keila SOS noortekodu, ülejäänud asutused isegi ei vastanud, kas nad on taolisest asjast huvitatud või mitte. Seega järgmine etapp oli kõigi läbi helistamine, millele järgnes juba positiivsem tulemus, sest selgus, et taoline programm oleks väga vajalik. Ainuke probleem ja arusaamatus tekkis Puiatu Erikooliga. Kõikidele sealsetele avalikustatud e-mailidele sai saadetud kiri mitmel korral, ka helistasime, mille tulemusena öeldi, et võetakse ise kontakti kui lepitakse omavahel kokku kuupäeva. Kontaktivõtmist neilt aga ei järgnenud, mistõttu üritasime uuesti, mille peale öeldi, et nüüd on juba detsembri algus ja nüüd ei leia enam nemad seda aega noori kokku kutsuda. Hiljem pöördus meie poole Haridusministeeriumi esindaja, palvega läbi viia Puiatu Erikoolis inimkaubanduse teemaline vestlus. Selgitasin, et olime taolist asja pakkunud neile juba varemalt Justiitsministeeriumi projekti raames, kuid Puiatu Erikool oli jäänud passiivseks. Haridusministeeriumi esindaja oli üllatunud taolisest asjade käigust ja lootis, et Puiatu Erikool siiski osaleb antud programmis, kuid kahjuks jäigi Erikooli käitumine arusaamatuks ja meil ei õnnestunud nende noortele oma programmi läbi viia. Selle asemele viisime arutelud läbi koostöös Põhja Politseiosakonna alaealiste komisjoniga, kus käsitlesime antud teemat kokku 10 noorega.

Nr.	Asutuse nimetus	Kontakt	Kuupäev	Osalejaid	Läbiviija
1.	Kaagvere Erikool	Kaagvere, Märksa vald, Tartu maakond Tel/faks: 7 41 7254 E-mail: Sirje Hänni - direktor sirje.hanni@kaagvere.edu.ee Killu Kaare - personaalnõustaja killu.kaare@kaagvere.edu.ee Lii Kaudne lii@kaagvere.edu.ee Hurma Toru - õppejuht hurma.toru@kaagvere.edu.ee http://www.kaagvere.edu.ee:8080/Kaagvere	20.11.2008 Kell 17.00	16 noort 2 täis- kasvanut	Sirle
2.	Puiatu Erikool	Pärsti Vald, Viljandimaa Tel: 4 398 366 24h 4 398 347, 349 õpetajate tuba Faks: 4 398 367 Vello Rits vellorits@puiatu.vil.ee E-mail: eri@puiatu.vil.ee Arve Reedik – direktor arvo.reedik@puiatu.vil.ee Karin Saar - sotsiaalpedagoog karinsaar@puiatu.vil.ee Tel: 53 034 705 http://www.puiatu.vil.ee/	Saadetud e- kirjad Puiatu Erikooli erinevatele e- maili aadres- sidele 27.10 03.11 17.11 Ühelegi kirjale ei saanud vastust!	Helistasin järgmistel kuu- päevadel: 28.11.08 02.11.08 01.12.08 Viimasel korral teatati, et selle aasta sees enam ei jõua.	
3.	Tapa Erikool	Linda 10, Tapa Lääne-Virumaa Tel: 325 8780 E-mail: tek@erikool.ee Direktor: ene@erikool.ee ytle@erikool.ee Sotsiaalpedagoog: tiiu@erikool.ee www.erikool.ee	13.11.2008 Kell 13.30	7 noort 4 täis- kasvanut 13 noort 5 täis- kasvanut	Sirle ja Olena
4.	Haiba Lastekodu	Haiba küla, Kernu vald, Harjumaa Tel: 6 790 350 Faks: 6 790 358 www.haibalastekodu.ee	28.11.2008 Kell 17.30	4 noort 3 täis- kasvanut	Sirle
5.	Keila SOS Noortekodu	Tel: 6 780 012 Faks: 6 780 012 E-mail: marika@sos-lastekyla.ee Juhataja Marika Aus http://www.sos-lastekyla.ee	15.11.2008 Kell 12.00	11 noort 1 täis- kasvanut	Sirle
6.	Kohtla-Järve Lastekodu	Vahtra 25a, Kohtla-Järve Tel: 3 344339 Faks: 3 344 329 E-mail: kjlastkodu@hotmail.ee	08.11.2008 Kell 14.00	15 noort 3 täis- kasvanut	Olena
7.	Narva Lastekodu	Kerese 18, Narva Tel: 3 573 415, 3 573 416 E-mail: narvalastekodu@hotmail.ee	15.11.2008 Kell 12.00	6 noort 4 täis- kasvanut	Olena
8.	Kohtla-Nõmme Lastekodu	Männiku 10a, Kohtla-Nõmme, Ida-Viru maakond Tel/faks: 3 328 128 E-mail: kohtlaste@hotmail.ee	16.11.2008 Kell 12.00	10 noort 4 täis- kasvanut	Olena
9.	Tallinna Lastekodu Mustamäe keskus	Vaike Kuusk Kadaka tee 153, 12615 Tallinn Tel: 677 6488, 5028703 Faks: 677 6487 E-post: vaike.kuusk@tallinnalastekodu.ee Internet: www.tallinnalastekodu.ee	19.11.2008 Kell 15.00	5 noort 3 täis- kasvanut	Olena
10.	Põhja Politsei- osakond, alaealiste komisjon	Maria Bulak, konstaabel Tel: 6125 445 E-mail: Maria.bulak@mail.ee	09.12.2008 Kell 14.00 – 18.00	10 noort 3 täis- kasvanut	Sirle ja Olena

	KOKKU NOORI:			97 Eesti 41 Vene 56	
	KOKKU TÄISKASVANUID:			32 Eesti 13 Vene 19	
	KÕIK KOKKU:			129	

2) eesmärkide saavutamise ja sihtrühmale avaldatava mõju analüüs;

Projekti „Ära koba pimeduses“ oli püstitatud järgmised eesmärgid:

- o läbi viia 5 kuu jooksul 9 erinevas asutuses inimkaubandusalased arutelud lastekodudes ja erikoolides noorte ning täiskasvanutega
- o vähendada noorte riski sattumaks pettuse ja kuriteo sh inimkaubanduse ohvriks
- o tõsta noorte teadlikkust – anda täpseid juhiseid, kuidas reisida, õppida ja töötada välismaal turvaliselt
- o tutvustada inimkaubanduse kõige levinumaid liike (prostitutsioon ja tööorjus).

Me suutsime kontakteeruda kõigi planeeritavate erikoolide ja lastekodudega v.a. siis kahe lastekoduga, kes olid lõpetanud oma tegevused, kuid kellede lapsed olid paigutatud ümber osaliselt ka nendesse lastekodudesse kus me käisime.

Arutelude käigus selgus, et tegelikult on lastekodude ja erikoolide noored väga haavatavad, sest ohtudest ei olnud neil erilisi teadmisi. Kuid noorte juttudest tuli ka välja asjaolu, et nende tuttavad ja nad ka ise on kokku puutunud petmistega tööandjate poolt, kuid nad ei osanud antud juhtumite puhul kuhugi pöörduda. Osa lastekodude noori oli töötanud juba välismaal, peamiselt Skandinaavias, kuid neil ei olnud erilisi teadmisi töölepingutest ja legaalsest töötamisest üldse. Ühelt poolt oli tunda noorte poolt täiskasvanute mitte usaldamist, samas ahvatles neid kõiki suur palk, kuid oskuste olemasolu nad sellele ei omistanud.

Taolise sihtrühmaga programme läbi viia ei ole kerge, sest paljudel on ka näiteks õpiraskused, tähelepanuhäired, püsimatus, motivatsioonitus, osadel lausa agressiivsus ning tõrjuv hoiak. Seepärast püüdsime meie oma programmi läbi viia vastavalt grupi vajadustele, kasutades selleks suuremal või vähemal määral ka interaktiivseid meetodeid ehk grupitöid ja vestlust koos slaidesitlusega (lisatud aruandele). Pärast arutelu läbiviimist jaotasime infomaterjale (näidised lisatud aruandele).

Programmi eesmärk oli inimkaubanduse teemat käsitleda ka täiskasvanutega, selle me saavutasime erinevatel viisidel: osade gruppidega olid koos ka täiskasvanud ning mõnede gruppide puhul oli täiskasvanutega vestlused eraldi. Väga suurt täiskasvanute osalust ei olnud, tõenäoliselt ei osatud arvata kuivõrd palju võiks see nende noori puudutada. Täiskasvanutega oligi oluline saavutada hea koostöökontakt, et edaspidi oleks lihtsam erinevaid programme pakkuda ja nad ei oleks nii suletud.

Me tegime iseendile selgeks, et noortele peab süstima julgust kahtlema erinevates pakkumistes, eriti juhtudel, kus nad ei ole väga kindlad kõigis tagamaades ning ka julgust hädas otsima abi. Seepärast jagasime noortele ka mitte üleliia palju kontakte ja voldikuid vaid kõige esmavajalikumaid, kus info oleks lihtne ja arusaadav. Projekti jooksul koostasime ja andsime välja uue inimkaubandust ennetava sisuga eesti- ja venekeelse voldiku „Ära koba pimeduses“. Voldiku koostamisel aitasid kaasa meie organisatsiooni vabatahtlikud, kes tegelesid nii kujunduse kui ka sisu hindamisega.

3) planeeritud tegevuste tulemuste analüüs koos statistiliste näitajatega, mis kinnitavad projekti õnnestumist/ebaõnnestumist;

Projekti esitades oli meil plaanis programm läbi viia asutustes, mis oli projekti märgitud. Ülesande suutsime täita mõningate mõõndustega, mis ei olenenud meist. Nimelt 2 asutust oli juba projekti elluviimisel suletud, kuid selle asemel me lülitasime programmi kaks teist. Kõige suurem ebaõnnestumine oli segadus Puiatu Erikooliga, kus juhtkond ei võtnud antud pakkumist tõsiselt ja viivitas pidevalt vastuseandmisega kuni lõpuks leidis põhjuse keeldumiseks. Arvame, et antud olukorras oli tehtud nendepoolne suur viga jätta programmist ilma nende endi õpilased, seda enam, et koolile oli see tasuta. Kummaline on ka asjaolu, et riigikoolid ei vasta kirjadele ning isegi telefonitsi oli neid raske tabada.

Me ei saa hinnata käesoleva projekti jooksul toimunud noorte käitumise muutumist ja ka asjaolu, kuivõrd reaalselt tundsin noored ennast riskirühmana, kuid hinnates igat gruppi eraldi, siis saab mingeid järeldusi teha küll. Välja võiks tuua näiteks Kaagvere Erikooli tüdrukud, kes olid väga diskussioonialtid ning inimkaubanduse temast ka varem kuulnud. Tapa Erikooli poiste vanus oli antud teema käsitlemiseks kohati natuke liiga noor, kuigi poiste taust oli kriminaalne ja elu pahupoolega on nad juba mitmeti kokku puutunud. Seega nende hulgas võib olla nii tulevast riskirühma kui ka kahjuks kriminaalse taustaga isikuid. Ida-Virumaa lastekodudega saime kontakti väga kiiresti ja vestlused seal nii noorte kui ka täiskasvanutega kestsid pikalt ja sisukalt.

Meie arvates projekt õnnestus, kontakti saime, vestlustes osaleti aktiivselt, kuigi oleks soovinud täiskasvanute veelgi suuremat osalust.

4) projekti jätkusuutlikkust ja kohaldatavust teistes piirkondades kajastav hinnang;

Kuna meie organisatsioon töötab inimkaubanduse ennetamise valdkonnas juba alates 2000 aastast ning telefoni nõustamisteenust ja abi pakume alates 2004 aastast, siis meie tegevus on iseenesest olnud jätkusuutlik ja järjepidev. Erikoolide ja lastekodudega oleme töötanud ka varasematel aegadel, küll aga mitte päris plaanipäraselt. Seekord oli meie eesmärk teatud aja jooksul hinnata olukorda ja teadlikkust, mis võimaldaks tulevikus planeerida vastavalt lastekodude vajadustele erinevaid ennetusprogramme.
